

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
ZA 2011. GODINU**

Broj: 04-06/12

Sarajevo, april 2012. godine

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE KANTONA
PREMIJERU VLADE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
MINISTRU ZA FINANSIJE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta **Bosansko-podrinjskog kantona Goražde** (u daljem tekstu: Kanton) za 2011. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2011. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH (Sl. novine FBiH br. 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija - ISSAI Okvir u BiH (Sl. Glasnik BiH br. 38/11 i Sl. novine FBiH br. 30/11). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ukupni rashodi i izdaci nisu pokriveni ukupnim приходima i primicima, što je za posljedicu imalo iskazivanje deficita od 2.024.528 KM jer rukovodne strukture nisu poduzele propisane mjere za uravnoteženje prihoda i primitaka odnosno rashoda i izdataka iz budžeta u skladu sa članovima 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 4.8 Izvještaja).**
- 2. Odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH nisu se poštivale u dijelu provođenja procedura kod izbora najpovoljnijeg dobavljača za tekuće održavanje i rekonstrukciju cesta i mostova (tačka 4.6 Izvještaja).**
- 3. Nismo imali pouzdanu osnovu da potvrdimo iskazanu vrijednost stalne imovine u finansijskim izvještajima, jer stvarna vrijednost iste može značajno odsupati od**

knjigovodstvene, zbog nekvalitetno provedenog popisa i spravnjenja iskazane vrijednosti sa stvarnim stanjem, nepostojanja propisanih evidencija u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 4.7 Izvještaja).

4. U knjigovodstvenim evidencijama nije iskazana dugoročna obaveza od 8.700.000 KM što se odnosi na primljena sredstva po Stand-by aranžmanu 2009. godine (tačka 4.11 Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje imaju ili mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u toku 2011. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1-3 u prethodnom pasusu, je bilo usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 13.03.2012. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	1
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja	3
4.2	Sistem internih kontrola.....	4
4.3	Budžet za 2011. godinu	5
4.4	Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2011. godinu	6
4.5	Tekući rashodi.....	8
4.5.1	Bruto plaće i naknade troškova uposlenih	8
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge	9
4.5.3	Tekući transferi	10
4.5.4	Kapitalni transferi.....	14
4.6	Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH.....	16
4.7	Stalna sredstava	17
4.8	Finansijski rezultat	18
4.9	Novčana sredstva	19
4.10	Kratkoročna potraživanja i plasmani	19
4.11	Obaveze i razgraničenja.....	20
5.	KOMENTAR	21

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
za 2011. godinu

1. UVOD

Bosansko-podrinjski kanton Goražde (u daljem tekstu Kanton), je jedan od deset kantona Federacije BiH. Površina Kantona je 504,6 km², što je 1,93% površine FBiH. Prema procjeni iz 2009. godine Kanton ima 33.093 stanovnika, a prema objavljenim podacima koncem godine bilo je uposleno 5.803 i 3.855 nezaposlena lica.

Administrativno Kanton čine tri općine: Goražde, Pale-Prača i Foča-Ustikolina. Ustavne nadležnosti se obavljaju putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština koju čini 25 poslanika izabranih na period od 4 godine. Izvršna vlast je Vlada Kantona koja je u sadašnjem sazivu imenovana 24.02.2011.godine, a čini je premijer i 8 ministara. Sudsku vlast vrši jedan kantonalni i jedan općinski sud i kantonalno tužilaštvo.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave, kojima je povjereno provođenje kantonalne politike i propisa, obezbjeđuju se Budžetom Kantona, koji na prijedlog Vlade donosi Skupština Kantona. Iz Budžeta Kantona finansira se 37 korisnika od čega je 8 ministarstava, 7 osnovnih i 3 srednje škole i 19 drugih korisnika.

Na dan 31.12.2011. godine broj uposlenih koji se finansira sredstvima Budžeta je 874, a planirano je finansiranje 879 uposlenika. Najveći broj uposlenih je u ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja 372, policiji 243, organima uprave 206 i pravosudnim institucijama 53.

Sjedište Vlade Kantona je u Goraždu u ulici Višegradska 2a.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta za 2011. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta za 2011. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, u novembru 2011. godine i martu 2012. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja Budžeta za 2011. godinu utvrdili smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

uspostaviti efikasan sistem internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika,

izradu Budžeta vršiti na osnovu relevantnih pokazatelja u propisanim rokovima u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH,

izvršenje Budžeta vršiti na osnovu plana novčanih tokova kako je propisano članom 28.i 29. Zakona o budžetima u FBiH i članom 5. Zakona o trezoru u FBiH,

rukovodne strukture trebaju hitno naložiti preispitivanje dosadašnjeg načina rada svih koji su uključeni ili se mogu uključiti u proces koncesija sa ciljem utvrđivanja koncesionih naknada odnosno koristi za Budžet što podrazumijeva i evidencije i naplatu istih,

Potrebno je uskladiti Uputstvo o angažovanju nastavnika i drugih lica u nastavnom procesu u osnovnim školama sa područja Kantona iz januara 2010. godine sa odredbama Zakona o radu, u dijelu odredbi koje se odnose na ugovore o privremenim i povremenim poslovima,

potrebno je ispitati opravdanost zaključivanja ugovora za obavljanje redovne nastave, a posebno imajući u vidu da se ugovori o djelu mogu zaključivati samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,

utvrditi kriterije za raspodjelu sredstava za općine, propisati namjenu korištenja sredstava i osigurati namjensko korištenje dodijeljenih sredstava,

osigurati pravovremeno i namjensko korištenje sredstava u skladu sa namjenom odobrenih sredstava,

potrebno je da resorno ministarstvo provede nadzor nad namjenskom kontrolom datih sredstva i postignutim ciljevima, o tome sačini informaciju i istu dostavi Vladi na usvajanje kako bi se kontrolisali učinci datog javnog novca,

rezervna sredstva koristiti za namjene predviđene Uputstvom za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji,

potrebno je utvrditi jasne kriterije za korištenje javnog novca koji se daje za izvođenje dislocirane nastave i vršiti kontrolu fakturiranih usluga u skladu sa dogovorenim uz obezbjeđenje dokumentacije koja dokazuje da je nastava obavljena,

potrebno je da Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice osigura dosljednu primjenu Programa utroška sredstava, vrši nadzor nad utroškom sredstava kao i izyješavanje o namjenskom utrošku u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona,

potrebno je razraditi kriterije za raspodjelu sredstava neprofitnim organizacijama kako bi isti mogli poslužiti za ocjenjivanje i vrednovanje zahtjeva i programa aplikantata i određivanje visine sredstava za raspodjelu,

potrebno je da Ministarstvo za boračka pitanja sačinjava i Ministarstvu za finansije dostavlja izvještaj o utrošenim sredstvima u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona,

raspodjelu sredstava općinama po osnovu prikupljenih sredstava prema Zakona o vodama u potpunosti vršiti u skladu sa usvojenim kriterijima,

osigurati potpuni nadzor nad namjenskim utroškom sredstava „Kapitalni grantovi nižim nivoima vlasti“, programe za utrošak sredstava donositi pravovremeno, propisati kriterije za raspodjelu sredstava i osigurati njihovo dosljedno provođenje,

razmotriti dosadašni sistem decentralizirane nabavke za budžetske korisnike i odabati najefikasniji način korištenja javnih sredstava za takve nabavke u skladu sa članom 1. Zakona o javnim nabavkama BiH,

osigurati da tenderska dokumentacija sadrži sve elemente u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH,

značajnije angažovanje rukovodnih struktura vezano za usvajanje, praćenje, nadzor i zaštitu stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju tačnog iskazivanja stalne imovine,

potrebno je poduzeti aktivnosti koje su zakonskim propisima stavljene na raspolaganje u cilju naplate potraživanja,

potrebno je da se preispita osnovanost za donošenje odluke kojom je Direkcija robnih rezervi zadužena za nabavku energenata za zagrijavanje (lož ulje) i da se blagovremeno zaključuju ugovori kojima se reguliše isporuka toplotne energije,

potrebno je da Vlada Kantona nastavi poduzete aktivnosti u cilju naplate potraživanja od JU „Centar za kulturu“.

potrebno je utvrditi odgovornost za neblagovremeno poduzimanje adekvatnih mjera u cilju naplate potraživanja,

da se primljena kreditna sredstva u iznosu 8.700.000 KM iskažu kao dugoročne obaveze za kredite kako je propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor (Sl.novine FBiH, br. 09/11) koje su prihvaćene kao vlastite sa ciljem iskazivanjem stvarnog stanja zaduženja.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2011. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovano je da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na:

donošenje svih nedostajućih akata, dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola sa nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti od strane nadležnih kod svakog budžetskog korisnika, na donošenje Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnik,

planiranje budžetskih sredstava na osnovu relevantne dokumentacije, sačinjavanje detaljnih obrazloženja predviđenih potreba, izradu Budžeta u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima, izvršenja budžeta u skladu sa mjesečnim planovima novčanih tokova, pravovremenog uravnoteženja prihoda sa rashodima,

donošenje provedbenih akta kojima će se regulisati procedure postupanja nadležnog Ministarstva za privredu u dijelu utvrđivanja cijena koncesionih naknada i osiguranja nadzora nad provedbom sklopljenih ugovora o koncesijama, fakturisanja na osnovu zaključenih ugovora o koncesijama i potraživanja po istim,

preispitivanje opravdanosti zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje redovne nastave, nije propisana namjena korištenja sredstava i osigurano namjensko korištenje sredstva koja dobivaju općine Odlukama Vlade,

nije u potpunosti osigurana dosljedna primjena Programa utroška sredstava „Subvencije javnim preduzećima i ustanovama“ u dijelu nadzora nad utroškom sredstava kao i izvještavanje o namjenskom utrošku kod Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice,

rezervna sredstva ne koristite se za namjene predviđene Uputstvom za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji,

nisu preispitani ugovori sa Pravnim i Ekonomskim fakultetom JU Univerzitet u Sarajevu,

Ministarstvo za boračka pitanja ne sačinjava u potpunosti i ne dostavlja Ministarstvu za finansije izvještaj o utrošenim sredstvima,

prilikom raspodjele sredstava općinama po osnovu prikupljenih sredstava prema Zakonu o vodama i namjenskih sredstava Direkcije za ceste, nisu doneseni kriteriji na osnovu kojih bi vršila ocjena i vrednovanje projekata općina i utvrdila visina odobrenih sredstava, nije osigurani nadzor nad namjenskim utroškom sredstava „Kapitalni grantovi nižim nivoima vlasti“,

nisu pravovremeno poduzimane aktivnosti na pokretanju i provođenju postupaka nabavki radova, roba i usluga za potrebe budžetskih korisnika, nije osigurano da tenderska dokumentacija sadrži sve elemente u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH,

popisom na dan 31.12. tekuće godine nije usklađeno stanje imovine, potraživanja i obaveza Kantona sa stanjem po popisu, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,

nije pravovremeno izvršeno uravnoteženje prihoda sa rashodima u skladu sa važećim zakonskim propisima,

nije preispitana osnovanost za donošenje odluke kojom je Direkcija robnih rezervi zadužena za nabavku energenata za zagrijavanje (lož ulje).

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno:

pokrenute su aktivnost na uspostavi interne reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika,

evidentiranje i usaglašavanje vlastitih prihoda u skladu sa odredbama Zakona o Trezoru u FBiH i Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora,

za realizaciju sredstava transfera „Podsticaj industrijskoj proizvodnji“ utvrđeni su kriteriji za dodjelu sredstava, zaključenim ugovorima su utvrđeni rokovi za realizaciju projekata,

za realizaciju Programa „Subvencije javnim preduzećima“ osigurani su investicioni programi i zaključeni ugovori,

za realizaciju Programa utroška „Podsticaji za poljoprivredu“ i Uputstva za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji definisane su namjene korištenja sredstava za podsticaje,

Ministarstvo obrazovanja je od korisnika sredstava obezbijedilo izvještaje o namjenskom utrošku istih pojedinačno po programima.

Preporuke po kojima su budžetski korisnici postupili:

u ugovorima o vršenju privremenih i povremenih poslova definisani je naziv predmeta za koje izvršioци posla obavljaju redovnu nastavu,

izvršava se uvid u dokumentaciju vezano za dodjelu jednokratne bezpovratne pomoći za rješavanje stambenih potreba boraca i članova njihovih porodica,

zaključivani su ugovori sa općinama i definisani rokovi okončanja projekata za dodijeljena sredstva vodoprivrede i cesta,

donijeta su rješenja o isplati naknade troškova prevoza na posao i sa posla.

4.2 Sistem internih kontrola

Provedenom revizijom izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola koji je uspostavljen i vođen od strane rukovodnih struktura, sa ciljem osiguranja razumnog uvjerenja pouzdanosti finansijskog izvještavanja, saglasnost poslovanja sa primjenjivim zakonima i propisima i zaštite imovine od neovlaštenog prisvajanja, korištenja ili otuđenja kao i procjena funkcionisanja interne revizije.

Za uspostvu i funkcionisanje efikasnog sistema internih kontrola odgovorne su rukovodne strukture budžetskih korisnika u skladu sa važećim propisima. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava uključujući i budžetske korisnike i niže potrošačke jedinice koje spadaju u njihovu nadležnost i usklađivanje poslovanja sa propisima i datim ovlaštenjima.

Provedena revizija je pokazala da rukovodne strukture trebaju značajno ojačati kontrole trošenja javnog novca pogotvo kontrolu utroška odnosno odobravanja operativnih budžeta budžetskih korisnika u skladu sa propisima sa ciljem svodenja iste u realne okvire.

Isto tako planiranje budžetske potrošnje potrebno je zatvarati ostvarivim prihodima, kako bi se planirano moglo i realizirati i izbjeglo donošenje velikog broja odluka o preusmjeravanju sredstava unutar (62) i između korisnika, čime se često odobrava već nastalo prekoračenje na pojedinim budžetskim pozicijama. Finansijski podaci ostvarenih prihoda najbolji su pokazatelj koliko se realno može planirati finansiranje poslova funkcija i programa kantona, a članom 3. Zakona o budžetima je navedeno da se prije svega planira visina sredstva neophodna za obavljanje djelatnosti te prava primalaca sredstava budžeta utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Rukovodne strukture trebaju raspraviti na koji način je za njih najracionalnije usvojiti procedure propisane Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika obzirom da su nam prezentirani podaci, prema kojim je mali broj budžetskih korisnika donio takve akte jer od 37 korisnika, njih 15 ima od 2 - 9 uposlenih što bitno ograničava znanja i mogućnost usvajanja procedura, uspostavu sistema internih kontrola, ali ne oslobađa rukovodne strukture da uspostave na njima najracionalniji način svoje kontrole, njihovu primjenu i nadziranje kako bi postigli da se pouzdano izvještava o poslovanju i da se poslovanje odvija u skladu sa propisima.

Tokom revizije uočeno je da je neophodno ojačati kontrole nad: namjenskim trošenjem javnog novca jer je uočeno odstupanje od utvrđenih pravila kao što je nedostavljanja izvještaja o utrošenim sredstvima i stvarna kontrola takvih izvještaja; nad knjigovodstvenim iskazivanjem prikupljenih, namjenskih sredstava na osnovu zakonskih propisa čije je trošenje propisano samo za određene namjene i u skladu s tim neutrošeni iznos koncem godine ne može se iskazivati kao prihod Budžeta već se isti iskazuje na vremenski razgraničenim prihodima i u tekućoj godini u skladu sa zahtjevom nosioca programa prenosi u prihod uz povećanje i rashoda za planirane aktivnosti; kod kontrole ugovora o dojeljenim koncesijama i prihoda koncesionih naknada analizi odnosa ostvarenih prihoda i učinjenih troškova za ostvarivanje tih prihoda; nad zaštitom imovine iskazane u finansijskim izvještajima i utvrđivanju stvarnog raspolaganja sa stalnim sredstvima koju iskazuju knjigovodstvene evidencije; nad uspostavom propisanih evidencija za stalna sredstva predviđene članom 61. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH; nad knjigovodstvenim nadzorom imovine i obaveza koja se više godina iskazuju u finansijskim izvještajima u istom iznosu.

Za ocjenu funkcionisanja interne revizije nije bilo dokumentacione osnove koja bi mogla poslužiti za procijenu doprinosa iste kontrolama uspostavljenim od starne rukovodnih struktura sa ciljem efikasnog i zakonitog poslovanja te pouzdanog izvještavanja. Funkciju internog revizora obavlja jedna osoba i jedan administrativni uposlenik. Interna revizija nema programa rada za 2011. godinu, a Vlada nije usvojila izvještaj o radu iste za 2010. godinu, a naložila je da se izvrše korekcije istog. Proveden je određeni broj revizija za 2011. godinu bez prethodno utvrđenog programa rada, revizor je duži period bio na bolovanju.

Funkcionisanje interne revizije treba uskladiti sa pravilima koja se odnose na nju kako bi mogla koristiti prije svega rukovodnim strukturama u stjecanju razumnog uvjerenja da se poslovanje odvija efikasno shodno postavljenim ciljevima i važećim pravilima.

Ured za reviziju je i u dosadašnjim provedenim revizijama ukazivao rukovodnim strukturama na potrebu usaglašavanja poslovanja sa propisima i jačanju internih kontrola odnosno stvaranja kontrolnog okruženja, ali i ova revizija je pokazala da se naše preporuke malo poštuju ponajprije u dijelu koji se odnosi na kontrolu namjenskog korištenja javnog novca i zaštiti imovine.

Poštujući vrijeme formiranja Vlade i potrebnog vremena za sagledavanje uočenih nepravilnosti očekujemo značajniji angažman rukovodnih struktura na implementaciji naših preporuka ali i spriječavanju mogućih nepravilnosti uvođenjem u sistem rada kontrolu kao dio svih procesa koji imaju za posljedicu finansijske transakcije. Zato predlažemo:

uspostaviti efikasan sistem internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.

4.3 Budžet za 2011. godinu

Budžet u iznosu od 48.090.901 KM, kao i Zakon o izvršenju, usvojen je 31.03.2011. godine. U prvom kvartalu, finansiranje se vršilo na osnovu odluke o privremenom finansiranju. Prihodi se nisu ostvarivali kako je planirano pa je rađen rebalans kojim je Budžet smanjen za 5,3 miliona ili za 11% i iznosio je 42.787.178 KM.

Glavni razloga za rebalansom je izostanak planiranih transfera sa nivoa Federacije BiH i veća potrošnja za 2,86 miliona KM za prvo polugodište. Planiranje visine finansiranja budžetskih korisnika u značajnoj mjeri oslanja se na transfere iz federalnog budžeta, a ne na izvorne prihode. Tako su u prvom budžetu planirani transferi od Federacije 13 miliona KM, a rebalansom Federalnog budžeta smanjeni na 7,04 miliona KM.

Izradu i donošenje Budžeta karakteriše kašnjenje u svim fazama i nepoštivanje članova 11., 15. i 16. Zakona o budžetima u FBiH.

Planirana je veća potrošnja za gotovo 8 miliona KM iako za to nije bilo realnog pokrića u općim uvjetima privrednih kretanja kao i finansijskim pokazateljima ostvarenih prihoda prethodne godine koji su iznosili 40,4 miliona KM. Planiranje budžetske potrošnje prije svega trebalo bi zasnivati na ostvarivim prihodima kako bi se spriječila veća potrošnja od realnih mogućnosti.

Zbog veće potrošnje u odnosu na realne mogućnosti kao i nepraćenja novčanih tokova i izvršenja Budžeta u skladu sa propisima, Vlada je 17.08.2011. godine privremeno obustavila izvršavanje pojedinih rashoda i izdataka u trajanju od 30 dana. I pored toga nije došlo do uravnoteženja prihoda i rashoda pa je pokrenut postupak smanjenja Budžeta kojeg je zakonodavno tijelo usvojilo 31.10.2011. godine. Ni ovo smanjenje Budžeta nije dovelo do svođenja potrošnje u realne okvire pa je ostvaren deficit od 2.024.528 KM.

Deficit je posljedica što Ministarstvo finansija nije sačinjavalo mjesečne planove novčanih tokova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinственog računa Trezora i koji predstavljaju osnovu za izvršavanje Budžeta, što nije u skladu sa članom 28. i 29. Zakona o budžetima u FBiH kojima je predviđeno postupanje istog sa ciljem ograničenja potrošnje u skladu sa raspoloživim sredstvima kao i članom 15. Zakona o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kojima je decidirano navedeno da se budžet izvršava na osnovu mjesečnog plana alokacija raspoloživih budžetskih sredstava.

Tokom godine, u slučaju nedostatka sredstava na pojedinim pozicijama, vršene su preraspodjele unutar i između korisnika, iz čega se može zaključiti da su budžetski korisnici stvarali obaveze veće od budžetom odobrenih sredstava, što nije u skladu sa članom 31. Zakona o budžetima u FBiH

Budžetom za 2011. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je slijedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2011. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2011. godinu
1	2	3	4
I	Ukupni prihodi, primici i finansiranje(II+VII)	48.090.901	42.787.178
II	Ukupni prihodi (1+2+3+4)	45.171.528	39.942.805
1.	Porezni prihodi	28.686.275	28.726.025
2.	Neporezni prihodi	2.468.120	2.135.787
3.	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	8.133	12.260
4.	Tekući transferi (transferi i donacije)	14.009.000	9.068.733
III	Finansiranje	2.919.373	2.844.373
IV	Ukupni rashodi i izdaci	48.090.901	42.787.178
1.	Tekuća rezerva	50.000	9.600
2.	Plaće naknade i doprinosi uposlenih	19.748.871	19.054.620
3.	Materijal, sitan inventar i usluge	4.106.372	3.719.138
4.	Tekući transferi	18.768.400	17.327.660
5.	Kapitalni transferi	1.885.000	547.900
6.	Izdaci za kamate i ostale naknade	378.673	378.673
7.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.646.800	1.302.802
8.	Otplata dugova	506.785	446.785

Izradu Budžeta vršiti na osnovu relevantnih pokazatelja u propisanim rokovima u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Izvršenje Budžeta vršiti na osnovu plana novčanih tokova kako je propisano članom 28.i 29. Zakona o budžetima u FBiH i članom 5. Zakona o trezoru u FBiH.

4.4 Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2011. godinu

Ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje su 38.439.008 KM, što je u odnosu na smanjene prihode, primitke i finansiranje rebalansom, manje za 4.348.170 KM, odnosno predstavlja ostvarenje od 89,8 % u odnosu na plan. U odnosu na prethodnu godinu prihodi i primici su manji za 1.998.643 KM ili 4,9%.

Struktura iskazanih prihoda sa indeksima ostvarenja, daje se u slijedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Budžet za 2011. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2011. godinu	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
Prihodi, primici i financiranje (A+B)		48.090.901	42.787.178	40.437.651	38.439.008	89,8	95,1
A. Prihodi i primici (1+2+3+4+5)		45.171.528	39.942.805	40.437.651	38.439.008	96,2	95,1
1.	Poreski prihodi	28.686.275	28.726.025	27.175.018	28.233.352	98,3	103,9
1.1	Prihodi od indirektnih poreza	26.517.539	26.517.000	25.016.545	25.982.639	98,0	103,9
1.2	Ostali poreski prihodi	2.168.736	2.209.025	2.158.473	2.250.713	101,9	104,3
2.	Neporezni prihodi	2.468.120	2.135.787	2.440.073	2.100.096	98,3	86,1
2.1	Prihod od poduzetnič. aktivnosti	136.362	109.110	171.774	119.221	109,3	69,4
2.2	Naknade i takse i prihod i od usl.	2.148.738	1.843.657	2.084.838	1.792.865	97,2	86,0
2.3	Novčane kazne	183.020	183.020	183.461	188.010	102,7	102,5
3.	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	8.133	12.260	9.557	12.747	104,0	133,4
4.	Potpore	14.009.000	9.068.733	10.813.003	8.092.813	89,2	74,8
5.	Kapitalni primici						
B	Finansiranje	2.919.373	2.844.373	0	0	-	-

Najveće učešće imaju poreski prihodi 28.233.352 KM ili 73,4 %, koji se uglavnom odnose na indirektnu poreze i na naplatu ovih prihoda rukovodne strukture nemaju uticaja obzirom da se isti raspodjeljuju shodno propisima, a naplaćuje se putem Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Drugi po veličini su prihodi po osnovu tekućih potpora 8.092.813 KM, a učestvuju sa 21,1%. Takođe, na visinu ovih prihoda rukovodne strukture nemaju uticaja. Najveći dio tekućih grantova su doznake iz Federalnog budžeta 8.092.813 KM, a samo po osnovu finansijske pomoći Kantonu doznačeno je 7.040.000 KM. Inače, finansijska pomoć Kantonu sa nivoa Federacije je značajan izvor prihoda duži vremenski period zbog finansijske neodrživosti izvornim prihodima.

Treći po finansijskom iznosu su neporezni prihodi koji iznose 2.100.096 KM, a učestvuju sa 5,5% u ukupnim prihodima. Najveći dio su naknade, takse, prihodi od pružanja javnih usluga i neplaniranih uplata i

iznose 1.792.865 KM. Prihodi od pružanja javnih usluga (vlastiti prihodi) su 506.318 KM a većim djelom se odnose na pružene usluge i aktivnosti obrazovanja - škole (203.117 KM), privrede (147.006 KM) i usluga grijanja drugima (81.572 KM).

U **potpunoj nadležnosti** rukovodnih struktura su samo **vlastiti prihodi** ali isti nisu pod kontrolom što je vidljivo iz slijedećeg:

Kantonalnom Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda načinu i rokovima raspodjele istih, su utvrđeni vlastiti prihodi korisnika budžeta kao i obaveza budžetskih korisnika da donesu pojedinačne pravilnike kojima će se detaljnije urediti ova oblast. Budžetski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode nisu donijeli svoje propise i utvrdile vrste vlastitih prihoda kao i rashode koje se pokrivaju iz istih i nisu pod kontrolom. Čak ni propisanu obavezu usaglašavanja pomoćnih evidencija sa evidentiranim sredstvima ne obavljaju svi budžetski korisnici.

Vlastiti prihodi po osnovu datih koncesija iznose svega 25.983 KM. Prema prezentiranim podacima, na području Kantona je potpisano 12 koncesionih ugovora. Većina ugovora zaključeni su na period od trideset (30) godina.

Konkursna komisija za raspisivanje i provođenje konkursa za dodjelu koncesija formirana je rješenjem 14.06.2005. godine. Sastoji se od predsjednika, zamjenika predsjednika, 3 člana i 3 zamjenika članova i zapisničara. Predsjednik i zamjenik predsjednika nisu zaposlenici nadležnog ministarstva, a članovi komisije su zaposlenici i pored plate koju primaju kao zaposlenici iz budžeta primaju i naknadu za rad u komisijama. Komisija radi u gotovo istom sastavu od 2005. godine i prima naknadu. Po ovom osnovu za 2011. godinu isplaćeno je neto 10.890 KM.

Odluku o dodjeli koncesija donosi Vlada na prijedlog komisije, nakon čega se sklapa ugovor o koncesiji. Trenutno su na snazi ugovori koji su zaključeni počev od 2003. godine, a odnose se na korištenje voda, obavljanje djelatnosti lova, izgradnju malih hidroelektrana i sl. U ugovorima o dodijeljenim koncesijama definisano je da visina naknade zavisi od godišnjeg prihoda koji će se utvrditi na osnovu dostavljenog završnog obračuna, pa je npr. u ugovoru za izgradnju male hidroelektrane definisano da će koncesionar plaćati naknadu mjesečno u određenim procentima u zavisnost od iznosa mjesečne fakture koju koncesionar ispostavlja EP BiH za isporuku električne energije. Reviziji nije predočena dokumentacija koja bi dokazivala da su dostavljane fakture, ili završni računi na osnovu koje bi se mogla utvrditi visina naknade. Takođe, postavlja se pitanje svrsishodnosti postojanja Komisije za konkursnu proceduru za dodjelu koncesija bez navođenja roka izvršenja zadataka, posebno imajući u vidu činjenicu da se u toku godine provede mali broj konkursnih procedura, te da je navedena Komisija samo konkursna i nije ovlaštena za nadzor nad provedbom ugovora. Posebno ističemo, da je prihod od koncesija u toku 2011. godini 25.983 KM, a izdaci za rad Konkursne komisije za dodjelu koncesije neto 10.890 KM. Kada bi se tome dodale porezne obaveze za naknade i plate uposlenih koji primaju ove naknade nije teško zaključiti da su veći troškovi od prihoda. Članom 50. Zakona o koncesijama je propisano da nadzor nad provođenjem istog i ugovora o koncesijama, treba da vrše nadležna ministarstva, a poslove inspekcije nadležni kantonalni inspektori. Nadzor nad provođenjem ugovora o koncesijama se ne vrše u dovoljnoj mjeri, a posebno u dijelu izmirivanja koncesionih naknada.

Jedan od ugovora je Ugovor o koncesiji za korištenje voda za obavljanje djelatnosti proizvodnje mineralne vode i bezalkoholnih pića sa izvorišta „Bijele vode“ sa koncesionarom „Bijela voda“ d.o.o Prača, sklopljen 21.10.2003. godine. U ugovoru je navedeno da se koncesionar obavezuje da prethodno izgradi objekte koji će služiti za izradu koncesije, te se određuje rok od 18 mjeseci od dana zaključivanja ugovora. Ugovorom je takođe definisano da se rok od 18 mjeseci za izgradnju objekata ne može produžiti. Vlada u januaru 2006. godine zaključuje Aneks ugovora o koncesiji, kojim se rok za izgradnju objekata produžava do 01.12.2006. godine, te se umjesto prvobitno planiranih 18 mjeseci za izgradnju objekata, rok produžava na 36 mjeseci.

Ugovorom je definisano da će se visina godišnjeg iznosa naknade za korištenje koncesije plaćati za prvih pet (5) godina u iznosu 40% godišnjeg iznosa posebne vodoprivredne naknade, a da će se visina godišnjeg iznosa naknade za korištenje koncesije po isteku ovog roka urediti Aneksom ugovora koji nam na naše traženje nije predočen, a isti koncesionar je u 2011. godini na ime koncesione naknade uplatio 19 KM.

Ustavna je obaveza rukovodnih struktura upravljati imovinom koja je u nadležnosti Kantona, štiti istu od mogućih gubitaka te je potrebno značajno angažovanje svih u skladu sa dodjeljenim ovlaštenjima, a posebno na naplati prihoda od koncesionih naknada o čemu ne postoje čak ni evidencije.

Rukovodne strukture trebaju hitno naložiti preispitivanje dosadašnjeg načina rada svih koji su uključeni ili se mogu uključiti u proces koncesija sa ciljem utvrđivanja koncesionih naknada odnosno koristi za Budžet što podrazumijeva i evidencije i naplatu istih.

4.5 Tekući rashodi

U 2011. godini, ukupno rashodi i izdaci su 40.463.536 KM, što je u odnosu na rebalansirane rashode od 42.787.178 KM manje za 2.323.642 KM ili za 5,4 %.

U odnosu na prethodnu godinu rashodi i izdaci su veći za 2.543.762 KM ili 6,7 %. Struktura rashoda i izdataka, prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2011. Godinu	Ostvareno u 2010. Godini	Ostvareno u 2011.godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+B)		42.787.178	37.919.774	40.463.536	94,6	106,7
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+ III)		42.340.393	37.448.617	40.020.923	94,5	106,9
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)		40.480.091	36.379.808	38.577.553	95,3	106,0
a) Plaće, naknade i doprinosi (od 1 do 3)		19.054.620	18.560.195	18.958.088	99,5	102,1
1.	Bruto plaće i naknade	15.041.552	14.700.797	14.983.590	99,6	101,9
2.	Naknade troškova zaposlenih	2.231.121	2.118.599	2.207.265	98,9	104,2
3.	Dopr. poslodavca i ost. dopri.	1.781.947	1.740.799	1.767.233	99,2	101,5
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		3.719.138	3.675.003	3.394.826	91,3	92,4
4.	Putni troškovi	110.765	76.009	82.598	74,6	108,7
5.	Izdaci za energiju	623.400	645.253	608.754	97,7	94,3
6.	Izdaci za komunalne usluge	338.787	401.010	302.013	89,2	75,3
7.	Nabavka materijala	384.730	350.458	352.716	91,7	100,7
8.	Usluge prevoza i goriva	157.114	143.474	142.105	90,5	99,1
9.	Unajmljivanje inov. i opreme	92.700	86.716	90.100	97,2	103,9
10.	Izdaci za tekuće održavanje	524.560	695.858	493.766	94,1	71,0
11.	Osiguranje, bankarske usl.	106.287	71.255	98.461	92,6	138,2
12.	Ugovorne usluge	1.380.795	1.204.970	1.224.313	88,7	101,6
c) Tekući grantovi (od 13 do 19)		17.327.660	14.033.835	16.130.892	93,1	115,0
13.	Grant. drugim nivoima vlasti	7.314.400	4.467.778	7.206.170	98,5	161,3
14.	Grantovi pojedincima	7.028.800	6.526.840	6.576.059	93,6	100,8
15.	Grantovi nep. organizacijama	680.000	445.544	647.769	95,3	145,4
16.	Subvencije javnim preduzećima	313.500	2.410.466	225.452	71,9	9,4
17.	Grantovi privatnim preduzećima	1.784.500	-	1.351.926	75,8	-
18.	Ostali grantovi – povrat i drugo	206.460	122.687	123.516	59,8	100,7
19.	Gr. za poticaj razvoja, poduz. i obrta	-	60.520	-	-	-
d) Izdaci za kamate i ostale naknade (20)		378.673	110.775	93.747	24,8	84,7
20.	Izdaci za inostrane kamate	378.673	110.775	93.747	24,8	84,7
II KAPITALNI IZDACI (e+f)		1.850.702	1.068.809	1.443.370	78,0	135,0
e) Kapitalni grantovi (od 21 do 22)		547.900	264.908	547.900	100,0	206,8
21.	Kapitalni grantovi dr. nivoima vlasti	437.900	190.000	437.900	100,0	230,5
22.	Kap. gra. pojedincima i nep.org	110.000	74.908	110.000	100,0	146,9
f) Izdaci za nabavku stalnih sredstava (23 do 27)		1.302.802	803.901	895.470		111,4
23.	Nabavka građevina	46.700	372.527	26.094	55,9	7,0
24.	Nabavka opreme	322.947	107.766	135.896	42,1	126,1
25.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	220.000	-	204.308	92,9	-
26.	Nab. stalnih sredstava u obl.prava	75.000	-	19.422	25,9	-
27.	Rekon. i investic. održ.	638.155	323.608	509.750	79,9	157,5
III. TEKUĆA REZERVA		9.600				
B. FINANSIRANJE (28)		446.785	471.157	442.613	99,1	93,9
28.	Otplate dugova primlj. kroz Državu	446.785	471.157	442.613	99,1	93,9

4.5.1 Bruto plaće i naknade troškova uposlenih

Najviše javnog novca troši se na primanja uposlenih - bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi na teret poslodavca za šta je utrošeno 18.958.088 KM. Navedeni iznos odnosi se na 12 mjeseci 2011. godine i nešto je manje od planiranih troškova, a u ukupnim izdacima učestvuju sa 46,86%. Obračun i uplata zakonom propisanih doprinosa i poreza vrši se redovno, bez zaostataka iz ranijih perioda, a decembarska plata je izmirena u januaru 2012. godine. Primanja uposlenih obračunavaju se na osnovu propisa koje je usvojila zakonodavna i izvršna vlast Kantona. Vlada svaki mjesec utvrđuje osnovicu za plaću, koja je u revidiranoj godini iznosila 360 KM, a naknada za topli obrok 8 KM za dane provedene na

poslu. Plate su redovno isplaćivane a pored iste uposlenici su primali i naknade za topli obrok, regres za godišnji odmor i naknade za prevoz na posao i sa posla.

U vrijeme provođenja revizije, provodile su se aktivnosti na donošenju Zakona o platama.

Najniža neto plata je 396 KM, a najveća 2.232 KM što je plata premijera dok su plate ministara 1.872 KM. Osnovna plata predsjedavajućeg zakonodavnog organa je 1.980 KM, a zastupnika koji su profesionalizirali svoju funkciju 1.152 KM. Poslanički paušali mjesečno se isplaćuju u visini prosječne plate Kantona koja se u revidiranoj godini kretala od 718 - 750 KM.

Prema podacima, primanja poslanika u Skupštini i članova Vlade za period 01.01-31.12.2011. godine, poslanici su primili ukupno 364.424 KM (sa minulim radom), dok su ukupna godišnja primanja članova Vlade iznosila 203.850 KM (sa minulim radom). Izdaci za paušale poslanika i komisije u Skupštini su 218.974 KM.

Pored redovno uposlenih, angažirani su spoljni saradnici za obavljanje poslova, a izvršen je uvid u obračun i isplatu naknada za po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima, te ugovora o angažovanju spoljnih saradnika kod OMS „Avdo Smailović“, STŠ „Hasib Hadžović“, SSS „Džemal Bijedić“.

Uputstvom o angažovanju nastavnika i drugih lica u nastavnom procesu u osnovnim školama sa područja Kantona iz januara 2010. godine propisani su uslovi i postupak angažovanja nastavnog kadra. Ovim Uputstvom je propisano da se u osnovne škole nastavnici, stručni saradnici i saradnici primaju u radni odnos na osnovu konkursa. Nastavnici i stručni saradnici koji nemaju propisane kvalifikacije mogu biti angažovani u školi na određeno vrijeme pod uslovom da se na konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava uslove. Ako se ni na ovaj način ne može obezbijediti potreban nastavni kadar, direktor škole može nakon saglasnosti Školskog odbora, bez konkursa angažovati apsolvente i studente završne godine studija ili npr. nastavu harmonike i gitare mogu izvoditi i nastavnici sa završenom srednjom muzičkom školom, i dr. Kada se na konkurs ne prijavi kandidat koji ispunjava uslove za prijem u radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, direktor škole angažuje nastavnike na osnovu Ugovora o povremenim i privremenim poslovima.

Revizijom je utvrđeno da se u OMS „Avdo Smailović“, Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključuju tokom čitave godine sa nastavnicima koji obavljaju redovne poslove, tako što se za više mjeseci u toku godine sa predmetnim nastavnikom zaključuje ugovor o privremenim i povremenim poslovima. Navedeno postupanje nije u skladu sa Zakonom o radu, kojim je propisano da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim i nepunim radnim vremenom i ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

Izvršen je uvid u obračun i isplatu naknada za prevoz na posao i sa posla kod Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline, Kantonalne uprave za šumarstvo, Ministarstva za boračka pitanja i Ministarstva finansija.

Navedeni organi uprave donose rješenja kojim se odobrava pravo na naknadu troškova prevoza bez navođenja cijene prevoza, navodeći da se odobrava mjesečna naknada za troškove prevoza na posao i sa posla u visini 50 % cijene mjesečne karte. Visina mjesečne naknade za prevoz se utvrđuje prilikom obračuna plate koju ovjerava rukovodilac budžetskog korisnika.

Potrebno je uskladiti Uputstvo o angažovanju nastavnika i drugih lica u nastavnom procesu u osnovnim školama sa područja Kantona iz januara 2010. godine sa odredbama Zakona o radu, u dijelu odredbi koje se odnose na ugovore o privremenim i povremenim poslovima.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge su 3.394.826 KM . U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju ugovorene i druge posebne usluge sa 1.224.312 KM, zatim izdaci za tekuće održavanje sa 493.766 KM i izdaci za energiju 608.754 KM.

U okviru **ugovorenih usluga** najznačajni su izdaci po osnovu ugovora o djelu 231.692 KM, naknade skupštinskim zastupnicima 247.448 KM, naknade za rad u komisijama 73.109 KM i hardverske usluge 53.467 KM.

Kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja postupak anagažovanja i prijema u radni odnos nastavnika i drugih lica regulisan je Uputstvom o angažovanju nastavnika i drugih lica za rad u nastavnom procesu u osnovnim školama sa područja Kantona, te Uputstvom o angažovanju nastavnika i drugih lica za

rad u srednjim školama sa područja Kantona. U cilju obavljanja nastave u školama i ukazane potrebe za nastavnim osobljem, škole donose odluku o anagažovanju nastavnog kadra, a nakon saglasnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport zaključuje se ugovor o angažovanju spoljnih saradnika. U školama je zastupljen znatan broj ugovora o angažovanju spoljnih saradnika. U SSS „Džemal Bijedić“ po ugovorima sa spoljnim saradnicima angažovano je 16, a u STŠ „Hasib Hadžović“ 26 lica.

Kod JU STŠ „Hasib Hadžović“ na ovoj poziciji evidentirano je 98.087 KM., a kod SSS „Džemal Bijedić“ 86.158 KM.

Potrebno je ispitati opravdanost zaključivanja ugovora za obavljanje redovne nastave, a posebno imajući u vidu da se ugovori o djelu mogu zaključivati samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Kod Skupštine na poziciji izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima realizovan je iznos od 247.431 KM, a na poziciji izdaci za rad komisija iznos od 18.577 KM koji se odnosi na isplatu Nezavisnom odboru za imenovanje policijskog komesara.

Skupština je 09. februara 2011. godine donijela Odluka o izboru stalnih i povremenih radnih tijela Skupštine, kojom je uspostavljeno trinaest Komisija Skupštine. Na prijedlog Komisije za izbor i imenovanja, Skupština, u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima Kantona je imenovala Nezavisni odbor. Nezavisni odbor je tijelo Skupštine koje upravlja procesom izbora i smjene policijskog komesara, te vrši nadzor nad njegovim radom, a po Zakonu treba da se sastoji od sedam (7) članova. Odlukom o utvrđivanju naknade članovima i sekretaru Nezavisnog odbora utvrđena je naknada za rad predsjedniku, članovima i sekretaru Nezavisnog odbora (8 lica), u jednakom iznosu. Reviziji nije predočena dokumentacija o izvršenom nadzoru rada policijskog komesara sa strane Nadzornog odbora.

4.5.3 Tekući transferi

Tekući transferi za 2011. godinu iznose 16.130.892 KM i u odnosu na planirane manji su za 1.196.768 KM, a u odnosu na realizovane transfere prethodne godine veći su za 2.097.057 KM. Tekući transferi se realizuju po Programima utroška sredstava na koje Vlada daje saglasnost, a u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2011. godinu. Programom utroška sredstava utvrđeni su svrha i cilj programa, potrebna sredstva za provođenje programa i kriteriji za raspodjelu sredstava. Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona je propisano da se tekući transferi općinama realizuju na osnovu Odluka Vlade.

Struktura tekućih transfera daje se u slijedećoj tabeli:

R.br.	Opis	Planirano 2011.godine	Ostvareno 2010.godine	Ostvareno 2011.godine	Index (5/4)	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grantovi drugim nivoima vlasti	7.314.400	4.467.778	7.206.170	161,3	98,5
2.	Grantovi pojedincima	7.028.800	6.526.840	6.576.059	100,7	93,6
3.	Grantovi nepr. organizacijama	680.000	445.544	647.769	145,4	95,3
4.	Subvencije javnim preduzećima	313.500	2.410.466	225.452	9,4	71,9
5.	Grantovi privatnim preduzećima	1.784.500	-	1.321.926	-	74,1
6.	Transfer za razvoj pod. i obrta	-	60.520	30.000	-	-
7.	Ostali grantovi – povrati i drugo	206.460	122.687	123.516	59,8	100,7
	Ukupno	17.327.660	14.033.835	16.130.892	93,1	114,9

Tekući transferi kod **Ministarstva za finansije** iznose 3.723.516 KM od čega tekući transferi općinama 3.600.000 KM, naknade za povrat više naplaćenih poreza 22.894 KM i izvršenje sudskih presuda 100.621 KM.

Tekući transferi općinama realizuju se u okviru odobrenih sredstva za 2011. godinu i po Odlukama Vlade u jednakim mjesečnim tranšama za svaku općinu. Prema dostavljenim izvještajima općina o utrošku, sredstva su se koristila za bruto plaće i naknade zaposlenih, materijalne troškove, tekuće i kapitalne transfere. Kriteriji raspodjele sredstava nisu utvrđeni. Vlada je Zaključkom od 09.06.2011. godine sugerisala općinama da primljena sredstva po ovom osnovu koriste za finansiranje projekata u općinama. Skupština je Zaključkom od 04.07.2011.godine sugerisala da se kod izrade Budžeta za 2012. godinu uključe kriteriji o raspodjeli sredstava nižim nivoima vlasti.

Utvditi kriterije za raspodjelu sredstava za općine, propisati namjenu korištenja sredstava i osigurati namjensko korištenje dodijeljenih sredstava.

Iz sredstava Budžeta Kantona na ime **izvršenja po sudskim presudama** utrošeno je 100.621 KM. Najveći dio odnosi se na isplate po tužbama uposlenika protiv JU Centar za socijalni rad za neisplaćene naknade za starateljstvo 49.566 KM. Tužbe je podnijelo 6 uposlenika Centra, 4 postupka su okončana, a 2 su još u toku.

JU Centar za socijalni rad Kantona na osnovu odredbi Porodičnog zakona i Pravilnika o visini iznosa i načinu isplate mjesečne novčane naknade za rad staratelja i osobe imenovane za vršenje dužnosti staratelja, isplaćivao je naknadu za starateljstvo socijalnim radnicima koji su zaposlenici Centra za socijalni rad. Naknade utvrđene rješenjima redovno su isplaćivane od decembra 2007. godine do decembra 2008. godine u iznosu 149 KM mjesečno po štićeniku. Ministarstvo finansija je u januaru 2009. godine izvršilo povrat zahtjeva za isplatu sredstava zbog novog sistema obračuna poreza na dohodak i doprinosa, te Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice i Centru za socijalni rad dostavilo Informaciju sa preporukom da se razmotri opravdanost odobravanja mjesečne naknade. Dio uposlenika je za neisplaćene naknade po osnovu starateljstva podnio tužbe, pa je nakon sudskog procesa i donesenih izvršnih presuda u 2011. godini isplaćeno 49.566 KM za neisplaćene naknade, troškove postupka i kamate. Isplaćivanja naknada za staratelje je okončano donošenjem rješenja Centra za socijalni rad o prestanku prava na mjesečnu naknadu na ime vršenja dužnosti staratelja sa danom 30.04.2011. godine i u Centru se više ne vrše isplate po ovom osnovu.

Tekući transferi **Ministarstva za privredu** iznose 1.761.963 KM od kojih su transferi drugim nivoima vlasti 129.946 KM, tekući transferi neprofitnim organizacijama 54.639 KM, subvencije javnim preduzećima 225.452 KM i tekući transferi za subvencije privatnim preduzećima 1.351.926 KM.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti u iznosu 129.946 KM dati su razvoj turizma na osnovu **Programa razvoja turizma** kantona na koji je Vlada dala saglasnost. Sredstva su dodijeljena na osnovu javnog poziva. Komisija za otvaranje aplikacija i administrativnu provjeru prijedloga projekata je sa zakašnjenjem u odnosu na utvrđene rokove u Programu izvršila administrativnu provjeru i evaluaciju programa i zahtjeva i po svakom posebnom cilju dala prijedloge za dodjelu sredstava. Nakon toga Vlada je svojom Odlukom od 16.11.2011. godine dala saglasnost na Program o izmjenama i dopunama Programa za razvoj turizma Kantona za 2011. godinu kojom su izmjenjeni maksimalni budžeti sa svaki posebni cilj programa u iznosima koji su usklađeni sa odobrenim zahtjevima. Sa korisnicima kojima su dodijeljena sredstva 07.12.2011. godine sklopljeni su ugovori kojima su regulisana međusobna prava i obaveze po osnovu odobrenih novčanih sredstava.

Izvršen je uvid u dokumentaciju o provođenju nadzora Ministarstva nad namjenskim korištenjem sredstava prema kojoj realizacija kontrolisanih projekata kasni zbog loših vremenskih uslova, ali su date garancije da će biti okončani u roku, a korisnici su u skladu sa ugovorom dostavili i mjenice kao garanciju ispunjenja ugovorenih obaveza.

Subvencije javnim preduzećima u ukupnom iznosu 225.452 KM realizovani su na osnovu više programa: za unaprijeđenja usluga javnih preduzeća 127.895 KM, za podršku „Mesopromet“ d.d. Goražde radi sanacije i održavanja objekata 33.358 KM i podrška mljekari „Milgor“ d.o.o. Goražde za saniranje ekonomskih i finansijskih problema s ciljem revitalizacije i ponovnog pokretanja proizvodnje 64.198 KM.

Javnim novcem subvencionirano je još 8 javnih preduzeća u iznosu od 127.895 KM, javnim pozivom, na osnovu programa. Ministarstvo je provodilo nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava i prema tom nadzoru 4 korisnika su ispunila obaveze iz ugovora o korištenju sredstava, 3 korisnika su djelomično ispunila obaveze dok je JP „Sportsko kulturno privredni centar“ Goražde za sredstva za koja je aplicirao u međuvremenu dobio donaciju, a aktom od 05.03.2012. godine zatražilo da se promjeni namjena korištenja odobrenih sredstava i da se umjesto nabavke opreme za održavanje objekta odobri nabavka terenskog vozila koje je neophodno za održavanje sportskih terena po mjesnim zajednicama što mu je prema Zapisniku o kontroli ugovorenih obaveza od strane komisije i odobreno.

Osigurati pravovremeno i namjensko korištenje sredstava u skladu sa namjenom odobrenih sredstava.

Transferi za podsticaj industrijskoj proizvodnji privatnom sektoru su 533.020 KM od planiranih 1.000.000 KM. Transferi su realizirani odlukama Vlade kojima su podržani programi stvaranja dodatnih i proširivanju postojećih mogućnosti za privređivanje i razvoj. U junu 2011. godine objavljen je javni poziv za dodjelu javnog novca. Evaluacija je vršena za 27 aplikacija od kojih je 7 privrednih subjekata prešlo prag od 70 bodova koliko je propisano programom. Sa njima su 03.11.2011. godine sklopljeni ugovori o finansiranju projekata i korištenju sredstava za podsticaj razvoja privatnog sektora. Projekti imaju različit period implementacije (2 do 7 mjeseci) i vrijeme kada su zaključeni ugovori i sredstva stavljena na raspolaganje su

kasnili tako da je nadzor od strane resornog ministarstva nad provođenjem ugovorenih obaveza izvršen kod 3 korisnika. U dva slučaja programi su u toku realizacije, dok je kod „Fekry“ d.o.o. Ustikolina koji se bavi proizvodnjom rezane građe i kojem je dodijeljeno 100.000 KM za nabavku opreme i uz uslov zapošljavanja 8 - 10 novih radnika, oprema nabavljena ali nisu zaposleni novi radnici što je ugovorna obaveza.

Namjenska kontrola trošenja javnog novca je odgovornost resornog ministarstva koja nije provedena jer se kako je pojašnjeno kasno realizovao novac, a vrijeme realizacije nekih programa prelazi u narednu fiskalnu godinu zbog čega ni mi nemamo osnova da potvrdimo da su sredstva sa izvještajnim periodom utrošena u skladu sa predviđenom namjenom, kao što ne možemo potvrditi da su postignuti ciljevi dodjele javnog novca.

Potrebno je da resorno ministarstvo provede nadzor nad namjenskom kontrolom datih sredstva i postignutim ciljevima, o tome sačini informaciju i istu dostavi Vladi na usvajanje kako bi se kontrolisali učinci datog javnog novca

Transfer za primarnu poljoprivrednu proizvodnju iznose 648.152 KM. Najveći realizovani podsticaji su u animalnoj proizvodnji 270.015 KM, podsticaji u biljnoj proizvodnji 90.159 KM, projekat jesenje sjetve pšenice 58.450 KM, nabavka poljoprivredne mehanizacije 74.634 KM i sufinansiranje izgradnje štalskih objekata 69.950 KM.

Sredstva su realizovana na osnovu Programa Podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji za 2011. godinu, a doneseno je i Uputstvo za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Programom su su definisane vrste, osnovni i posebni kriteriji i način ostvarivanja novčanih podsticaja. Primarni poljoprivredni proizvođači, registrovani poljoprivredni obrtnici, druga pravna lica, zadruge i udruženja sa područja Kantona koja ispunjavaju osnovne i posebne kriterije propisane Programom, podnose zahtjev i potrebnu dokumentaciju za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Rezervna sredstva koja služe za nepredviđene intervencije i u slučaju elementarnih i drugih nepogoda realizovane su u iznosu od 25.272 KM. Sredstva su dodijeljena po aplikacijama za podsticaje iz rezervnih sredstava. Prema Izvještaju o dodjeli novčanih sredstava po Programu sa stavke rezervna sredstva, odobreni su podsticaji koji su sadržani i u drugim dijelovima istog Programa (sufinansiranje izgradnje štalskih objekata, plastenička proizvodnja, animalna proizvodnja) zbog čega se ne može potvrditi da su rezervna sredstva u potpunosti dodijeljena za svrhu kako je propisano Programom i Uputstvom.

Rezervna sredstva koristiti za namjene predviđene Uputstvom za ostvarivanje novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Kod **Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta** na poziciji tekućih transfera od ukupno planiranih 2.089.630 KM realizovano je 1.989.410 KM, koji iznos je transferiran drugim nivoima. Za visoko školstvo 716.191 KM, informisanje 385.000 KM, sport 320.000 KM, kultura 70.000 KM, transferi pojedincima 346.627 KM (stipendije 340.360 KM), ostali transferi 96.659 KM i transferi neprofitnim organizacijama 61.200 KM.

Transfer za visoko školstvo je 716.191 KM, dat na osnovu pojedinačnih odluka o odobravanju novčanih sredstava i zaključenih ugovora o izvođenju dislocirane nastave u Goraždu, između Vlade i Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (389.739 KM), Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (294.913 KM) i Mašinskog fakulteta Univerziteta Džemal Bijedić Mostar (31.539 KM).

Za školsku 2010/2011 godinu ugovori o izvođenju dislocirane nastave u Goraždu sa Pravnim i Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu zaključeni su 11.11.2010. godine. Od školske 2011/2012 godine izvodi se i dislocirana nastava po ugovoru sklopljenim sa Mašinskim fakultetom Univerziteta Džemal Bijedić Mostar od 04.10.2011. godine. Ugovorima su propisane međusobna prava i obaveze ugovornih strana vezano za organizaciju i izvođenje nastave kao i cijene usluga. Sastavni dio ugovora su anexi ugovora koji sadrže finansijski dio, odnosno obračun i visinu troškova predavanja i vježbi, poreza, dnevnica, ostalih troškova i doprinosa fakultetima koji su za iste pozicije u različitim iznosima po fakultetima. Nema parametara na osnovu čega je utvrđena visina ugovorenog iznosa (cijena predavanja i vježbi po predmetu, putni i ostali troškovi). Korisnici sredstava ne sačinjavaju izvještaj o namjenskom utrošku odobrenih sredstava, a Ministarstvo obrazovanja ne provodi nadzor nad namjenskim utroškom sredstava. Ekonomski fakultet je dostavio izvještaj vezan za nastavne aktivnosti u školskoj 2011/2012 godini.

Potrebno je utvrditi jasne kriterije za korištenje javnog novca koji se daje za izvođenje dislocirane nastave i vršiti kontrolu fakturisanih usluga u skladu sa dogovorenim uz obezbjeđenje dokumentacije koja dokazuje da je nastava obavljena.

Transfer za informisanje je 385.000 KM. Korisnici sredstava su JP „RTV“ d.o.o. Goražde, KIC Prača, K.G. 1 Goražde, Web portali i printani mediji sa područja Kantona. Najveći dio sredstava, (300.000 KM) dodijeljen je JP „RTV“ d.o.o. Goražde, a sufinansirani su i projekti koji se odnose na oblast informisanja u cilju boljeg i kvalitetnijeg informisanja građana u iznosu 85.000 KM i prenos XIV Internacionalnog festivala prijateljstva Goražde 2011.

Transfera za sport 320.000 KM realizovan je prema programu iz aprila 2011. godine, a korisnici su Sportski savez Kantona odnosno sportisti i sportski klubovi, Savez za sport i rekreaciju invalida Kantona i Aktiv nastavnika tjelesnog i zdravstvenog odgoja Kantona odnosno učenici osnovnih i srednjih škola. Programom je utvđena visina i dinamika finansijske podrške po korisnicima. Finansijska podrška Sportskom savezu Kantona u vidu sufinansiranja rada sportskih klubova i saveza je 261.500 KM od čega klubovima i savezima 189.000 KM, JU SPKC „Mirsad Hurić“ Goražde 60.000 KM, troškovi poslovanja Sportskog saveza Kantona 12.500 KM. Primljena sredstva Sportski savez je raspoređivao za svoje korisnike i za tekuće troškove poslovanja, o čemu je izvještavao Ministarstvo.

Transfer za kulturu iznosi 70.000 KM. Sredstva su data na osnovu programa gdje je 80% dodjeljeno putem javnog poziva, a 20% putem sporazuma, odnosno podnošenjem zahtjeva tokom godine. O utrošku sredstava dodijeljenih po javnom pozivu, kao i po zahtjevima korisnici su izvjestili Ministarstvo na način propisan od strane istog.

Tekući transferi Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice iznose 1.848.949 KM i data su zdravstvu, neprofitnim organizacijama, Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja, Domu za stara i iznemogla lica i za raseljena lica, na osnovu programa koje je usvojila Vlada.

Najveći dio doznačen je Kantonalnom zavodu za zdravstveno osiguranje, 1.367.540 KM, za finansiranje **prava uposlenika** prema Sporazumu o dinamici ispunjenja odredaba Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH zaključenog 31.05.2007. godine između Vlade, Kantonalnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu Kantona, J.Z.U „Kantonalna bolnica“ Goražde, J.U. Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde, J.U. Dom zdravlja Ustikolina, J.U. Dom zdravlja Prača, J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona, i J.U. Zavod za zdravstveno osiguranje Kantona. Programom utroška je predviđeno da će se sredstva isplaćivati u maksimalnom mjesečnom iznosu od 108.625 KM prema zahtjevu Zavoda. Sporazumom je definisano da će Vlada putem Zavoda doznačiti mjesečno 15% sredstava za bruto plaće uposlenika na iznose koji su se do sada isplaćivali u zdravstvenim ustanovama za mjesečne bruto plaće, što iznosi mjesečno 45.000 KM. Odredbe navedenog Sporazuma u 2011. godini nisu se mijenjale.

Tekući transfer za zdravstvo je 238.423 KM. Programom utroška sredstava predviđeno je da su ciljevi obezbjeđenje kvalitetnih ljudskih resursa (sufinansiranje započelih specijalizacija, edukacija), poboljšanje uslova bolničkog smještaja, unaprijeđenje javnozdravstvene djelatnosti. Namjenska kontrola datih sredstava se ne provodi od strane resornog ministarstva jer korisnici, u većini slučajeva ne dostavljaju čak ni izvještaje u šta su sredstva utrošena i ako su dužni u roku od 15 dana dostavi izvještaj o provedenim aktivnostima za koja su dodjeljena sredstva.

Tekući transfer –Izdaci za raseljena lica je 152.463 KM. Program utroška sredstava imao je za cilj obezbjeđenje podrške procesu održivog povratka na prostoru Gornje-drinske regije i poboljšanje uslova života raseljenih lica koje borave na tim prostorima. Objavljen je javni poziv za podnošenje zahtjeva/projekata za poboljšanje položaja raseljenih lica i povratnika. Takođe javnom podjelom obezbjeđena je dodjela PVC cijevi za vodu sa ciljem poboljšanja stanja infrastrukture u mjestima povratka.

Korisnici sredstava, u većini slučajeva ne dostavljaju izvještaje o provedenim aktivnostima koja su odobrena za finansiranje tako da nema kontrole utrošenog novca.

Transfer Domu za stara i iznemogla lica je 100.000 KM. Programom utroška sredstava je propisano da će se sredstva raspoređivati Domu prema dinamici ispunjavanja usvojenog programa mjera za zaštitu korisnika Doma. Prema priloženoj dokumentaciji, sredstva su utrošena za izmirenje obračunatih, a neisplaćenih plaća po osnovu Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i zaposlenika u JU „Dom za stara i iznemogla lica“ Goražde kao i za pokriće tekućih potreba korisnika. Za izmirenje navedenih obaveza zaključen je 18.05.2009. godine Sporazum između JU „Dom za stara i iznemogla lica“, zaposlenika Doma, Samostalnog sindikata PPDIVUT i Sindikalne organizacije PPDIVUT. Vlada Kantona nije potpisnik navedenog Sporazuma ali je Zaključkom od 05.06.2009. godine dala saglasnost na isti.

Za sredstva doznačena Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i Domu za stara i iznemogla lica nisu dostavljeni izvještaji korisnika o utrošku sredstava, koje su korisnici nakon utroška odobrenih sredstava u roku od 15 dana bili dužni dostaviti Ministarstvu i ne može se potvrditi da je izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

Tekući transferi pojedincima su 4.571.154 KM koji se daju putem Centra za socijalni rad, a odnosi se na prava po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom za socijalno zbrinjavanje, te naknade za socijalna davanja (novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica, naknade za žene-majke u radnom odnosu i žene majke koje nisu u radnom odnosu, i dr.).

Potrebno je da Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice osigura dosljednu primjenu programa utroška sredstava, vrši nadzor nad utroškom sredstava kao i izvještavanje o namjenskom utrošku u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona.

Transferi Ministarstva za boračka pitanja su 1.067.564 KM, od čega su transferi pojedincima 764.700 KM i 302.864 KM transferi neprofitnim organizacijama. Sredstva se dodjeljuju na osnovu programa koje odobrava Vlada na prijedlog resornog ministarstva.

Tekući transferi pojedincima se odnose na prava boračke populacije utvrđena Zakonom o dopunskim pravima boraca i članova njihovih porodica, a najviše je planirano i dato za stambeno zbrinjavanje boračke populacije oko 270.000 KM od planiranih 300.000 KM. Iz javnog novca finansirane su jednokratne novčane pomoći, podizanje nadgrobnih spomenika i drugih spomen obilježja, banjско i klimatsko liječenje i rehabilitacija, stipendije i udžbenici djeci boračke populacije i druga prava utvrđena navedenim propisom.

Pomoć u stambenom zbrinjavanju uređena je 2009. godine Pravilnikom o postupku, uslovima i kriterijima za odobravanje jednokratne bespovratne pomoći za rješavanje stambenih potreba boraca i članova njihovih porodica Kantona. Istim je predviđeno da Komisija za rješavanje zahtjeva za pomoć u stambenom zbrinjavanju dužna podnosi izvještaj Ministru za boračka pitanja za period koji je utvrđen rješenjem o imenovanju. Reviziji nije predočena dokumentacija koja bi potvrdila da je sačinjen izvještaj Komisije, niti da je izvršena kontrola utroška sredstava dodijeljenih za stambeno zbrinjavanje.

Ministarstvo raspolaže evidencijom koju je samo uvelo 2007. godine u koju se unose svi podaci o dopunskim pravima boračke populacije odnosno poimenice se unosi sve što se iz javnog novca isplaćivalo ovoj populaciji.

Udruženjima boračke populacije planirana su sredstva u iznosu od 250 hiljada KM koja su i data na osnovu program utroška sredstava za boračka udruženja, sportske manifestacije ratnih vojnih invalida, projekte udruženja i zahtjeva NVO boračkih populacija, obilježavanje značajnih datuma i transfer Institutu za medicinsko vještačenje. Najviše je utrošeno na projekte koje provode boračka udruženja i za finansiranje 6 udruženja koja su od posebnog interesa za Kanton u kojima ima stalno uposlenih (sekretar pa i drugi) koji se finansiraju ovim novcem.

Uvidom u priloženu dokumentaciju utvrđeno je da postavljeni kriteriji za raspodjelu sredstava nisu mjerljivi i da ne mogu poslužiti za vrednovanje prispjelih zahtjeva i programa potencijalnih korisnika sredstava, niti za određivanje visine sredstava. Programi utroška sredstava za 2011. godinu nisu predviđali javni poziv, već su se realizovali na osnovu zahtjeva aplikanata, bilo da su regulisani specijalnim zakonom iz predmetne oblasti, ili na osnovu programa utroška sredstava.

Ministarstvo za boračka pitanja nije izvještavalo Ministarstvo finansija o utrošenim sredstvima za transfere iz svoje nadležnosti i ako je to obavezno shodno Zakonu o izvršenju Budžeta Kantona za 2011. godinu.

Potrebno je razraditi kriterije za raspodjelu sredstava neprofitnim organizacijama kako bi isti mogli poslužiti za ocjenjivanje i vrednovanje zahtjeva i programa aplikanata i određivanje visine sredstava za raspodjelu.

Potrebno je da Ministarstvo za boračka pitanja sačinjava i Ministarstvu za finansije dostavlja izvještaj o utrošenim sredstvima u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona.

4.5.4 Kapitalni transferi

Prvobitno su planirani u iznosu 1.860.000 KM, a rebalansom smanjeni na 578.900 KM. Kapitalni transferi su u najvećem dijelu realizovani u zadnjem kvartalu revidirane godine i to kod Vlade za transfere drugim nivoima vlasti 437.900 KM, a kod Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice na poziciji kapitalni transferi neprofitnim organizacijama 110.000 KM.

Kapitalni transferi nižim nivoima vlasti iskazan kod **Vlade** provodi Ministarstvo za privredu, sektor vodoprivrede na osnovu Plana i programa utroška sredstava prikupljenih po osnovu Zakona o vodama, na koji je Vlada dala saglasnost 07.07.2011. godine. Program utroška sredstava izrađen je na osnovu predloženih prioritarnih projekata od strane općina i usaglašavanja sa istim. Planom utroška sredstava su pojedinačno određeni projekti i iznos sredstava kojim će se sufinansirati realizacija odabranih projekata. Tokom godine Plan i program utroška sredstava je mijenjan dva puta u dijelu izmjene odabranih projekata kao i u dijelu visine sredstava po pojedinim projektima, što je odobrila Vlada.

Prema drugim izmjenama Programa od 26.12.2011. godine planirana su sredstva za kapitalne transfere nižim nivoima vlasti u iznosu 145.000 KM i to u općini Goražde za izgradnju vodovoda „Starac“ IV faza iznos od 55.000 KM i za uređenje Podhranjenskog potoka 30.000 KM. Za općinu Pale-Prača je sufinansirana izgradnja obaloutvrde na rijeci Prači, dionica Toplik-Nehaje u iznosu 30.000 KM, a u općini Foča-Ustikolina projekat vodosnadbijevanje II faza –izgradnja sekundarne mreže za naselja Njuhe, Mrđelići, Gajevi i Osanica u iznosu 30.000 KM. Istim Programom planirana je i nabavka stalih sredstava u obliku prava - izrada koncesionog elaborata za vađenje šljunka iz korita rijeke Drine u iznosu 15.000 KM.

Sa općinama su zaključeni pojedinačni ugovori o sufinansiranju kojima su regulisana međusobna prava i obaveze ugovornih strana i definisani rokovi okončanja projekata. U cilju praćenja namjenskog utroška sredstava formirana je komisija ministarstva koja je na osnovu izvršenog uvida i analize dostavljenih izvještaja konstatovala da su odobrena sredstva za općine Pale-Prača i Foča-Ustikolina namjenski utrošena i da su radovi izvršeni u skladu sa odlukama i ugovorom. U općini Goražde je poslije sklopljenog Ugovora o sufinansiranju od 26.12.2011.godine za projekat “Izgradnja vodovoda Starac-IV faza“ provedena tenderska procedura i sa odabranim izvođačem je zaključen ugovor o ustupanju radova. Po okončanju radova, općina Goražde je dužna dostaviti izvještaj o utrošku sredstava.

Projekat „Uređenje Podhranjenskog potoka“ je uključen u Program utroška izmjenama istog iz avgusta 2011. godine. U ugovoru o sufinansiranju ovog projekta zaključenog između Kantona, Vlade i Ministarstva za privredu sa jedne strane i Općine Goražde sa druge strane od 26.12.2011. godine navedeno je da su sredstva u iznosu 30.000 KM podrška projektu, a prema opisu radova iz Glavnog projekta urađenog od strane „Energoprojekt“ Beograd iz jula 1987. godine. Prema Zapisniku Komisije ministarstva za nadzor i kontrolu namjenskog utroška odobrenih sredstava, u toku je inoviranje projektne dokumentacije.

Jedan od kriterija za raspodjelu sredstava za ove namjene je i da korisnici sredstava imaju projektnu dokumentaciju sa predmjerom i predračunom radova, te konstrukciju finansiranja projekta, što u naprijed navedenom projektu nije dosljedno provedeno

Raspodjelu sredstava općinama po osnovu prikupljenih sredstava prema Zakona o vodama u potpunosti vršiti u skladu sa usvojenim kriterijima.

U okviru kapitalnih transfera nižim nivoima vlasti kod **Vlade** iskazano je 127.000 KM za projekat „Rekonstrukcija ulice Ibrahima Popovića prema industrijskoj zoni Bekto Precisa Goražde“ na koji je 17.08.2011. godine Vlada dala saglasnost za sufinansiranje. Prema ovoj Odluci, obaveza Općine Goražde je do po okončanju realizacije projekta dostavi Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Vežano za isti Projekat, Vlada je Zaključkom od 17.08.2011.godine tražila da u komisiji za javne nabavke bude imenovan za člana i predstavnik Kantona. Prema aktu Ministarstva za privredu do 24.10.2011.godine, po Zključku nije postupljeno jer je procedura javne nabavke započeta prije donošenja Zaključka. Takođe, za projekat „Rekonstrukcija javne rasvjete u ulicama Trg branilaca grada, Kulina bana, Selvera Sijerčića i Iransko šetalište u Goraždu“ donesena Odluka Vlade od 09.06.2011.godine za sufinansiranje u iznosu 70.000 KM. Nije predočena dokumentacija kojom se može obrazložiti način odabira projekata za sufinansiranje sredstvima iz Budžeta Kantona, a do dana okončanja revizije nisu dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku sredstava.

Osigurati potpuni nadzor nad namjenskim utroškom sredstava „Kapitalni grantovi nižim nivoima vlasti“

Kod **Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice** realizovani su planirani kapitalni transferi neprofitnim organizacijama u iznosu 110.000 KM. Sredstva su dodijeljena korisnicima na osnovu Programa utroška sredstava na koji je Vlada dala saglasnost Odlukom od 30.12.2011.godine. Opšti cilj Programa je osiguranje dodatnih izvora sredstava za javne ustanove u zdravstvenom sektoru, a kriterij za raspodjelu su utvrđeni prioriteti na osnovu iskazanih potreba. U Programu su pojedinačno navedeni korisnici, namjena i visina sredstava po korisniku.

Uvidom u dokumentaciju za sredstva odobrena za JU Dom zdravlja Općina Pale-Prača evidentno je da su odobrena sredstva za sufinansiranje građevinskih radova na zgradi Doma zdravlja u iznosu 30.000

KM i za nabavku ultrazvučnog aparata u iznosu 20.000 KM pokriće već nastalih troškova. Naime, sa odabranim dobavljačem za isporuku utrazvučnog aparata Ugovor o nabavci je sklopljen 06.09.2011.godine i obaveze po istom su izmirene, te njegovo uključivanje u Program utroška koji je donesen 30.12.2011.godine predstavlja pokriće već provedenih radnji i stvorenih obaveza.

Programne za utrošak sredstava donositi pravovremeno, propisati kriterije za raspodjelu sredstava i osigurati njihovo dosljedno provođenje.

4.6 Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH

Postupke nabavke materijala i usluga (kancelarijski materijal, gorivo, lož ulje, osiguranje imovine, lica i vozila, održavanje i servisiranje imovine i opreme) za potrebe svih budžetskih korisnika provodila je jedna komisija za javne nabavke imenovana od strane Vlade. Okvirni sporazumi za ove robe i usluge zaključeni su u 2010. godini i ovisno o roku važnosti istjecali su u 2011. godini, a najduži su bili na snazi do 22.09.2011. godine. Zaključkom Vlade od 27.09.2011. godine data su ovlaštenja budžetskim korisnicima da se do odabira novih dobavljača primjenjuju Okvirni sporazumi za 2010/2011. godinu za one ugovore koji su istekli ,a nije proveden odabir za najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa propisima.

Za jedan dio nabavki revidirane godine postupak je pokrenut koncem 2010. godine, a potom u martu 2011. godine putem otvorenog postupka. Postupkom je obuhvaćena nabavka većeg broja roba i usluga, a nabavka nekih roba i usluga se ponavljala zbog neprihvatljivih, ili nedovoljnog broja prihvatljivih ponuda, tako da su okvirni sporazumi /ugovori zaključeni u junu, avgustu i septembru mjesecu 2011. godine.

Iz naprijed navedenog vidljivo je da ugovorni organ nije dobro isplanirao i pripremio postupak javnih nabavki odnosno planirao potrebno vrijeme za nabavku koje obuhvataju veći broja roba i usluga što je rezultiralo da su okvirni sporazumi kasno zaključeni, a time nije postupano u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Izdaci za tekuće održavanje cesta i mostova (ljetno i zimsko) su 343.356 KM. Prema Planu i programu Direkcije ceste za 2011. godinu planirano je 350.000 KM. Plan i program rada Vlada je usvojila 09.06.2011. godine. Plan i program Direkcije za ceste, uz saglasnost Vlade. se mijenja i dopunjuje u tri navrata, u julu, oktobru i novembru, a isti bi trebao biti osnov za utvrđivanje vrste, obima i količine planiranih radova.

Postupak odabira najpovoljnijeg izvođača radova za zimsko održavanje cesta (15.11.2010-15.3.2011.) za 2010/2011 pokrenut je u oktobru 2010. godine. Nakon odabira najpovoljnijih izvođača radova za zimsko održavanje regionalnih i lokalnih puteva, sklopljeni su ugovori sa „Okac“ d.o.o. Goražde regionalni put R 448 (122.421 KM) i lokalni putevi (32.190 KM), „Kaja Company“ (51.355 KM), „Goraždeputevi“ d.d. (52.170 KM) i „Prača“ d.o.o (63.089 KM).

Postupak odabira najpovoljnijeg izvođača radova za redovno (ljetno) održavanje pokrenuto je u junu 2011. godine. Nakon odabira najpovoljnijih izvođača radova za redovno održavanje, **naknadno** su utvrđene količinske specifikacije radova za tekuće održavanje, tako da je 12.09.2011. godine zaključen ugovor sa „Goraždeputevi“ d.d. Goražde za redovno održavanje u iznosu od 96.755 KM.

Postupak odabir najpovoljnijeg izvođača za izvođenje radova na modernizaciji i djelimičnoj rekonstrukciji regionalnog puta R 448 je pokrenut u septembru 2011. godine. Ponuda dobavljača se odnosila na jedinične cijene radova navedenih u tenderskoj dokumentaciji (ponuda izabranog izvođača iznosila je 833 KM), a količinske specifikacije i cijena je određena ugovorom u iznosu od 189.917 KM, što nije u skladu sa članom 13. Zakona o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama.

Za navedene nabavke redovnog održavanja, u tenderskoj dokumentaciji nisu date količinske specifikacije traženih radova, tako da je odabir najpovoljnijeg izvođača izvršen na osnovu jediničnih cijena što nije u skladu članom 13. Zakona o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH (čl. 10 u vezi sa čl. 13. stav 3), kojima su propisane neophodne informacije koje tenderska dokumentacija treba da sadrži.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava planirani su u iznosu od 1.302.802 KM, a realizovani 895.471 KM od čega je nabavka: građevina 26.094 KM, opreme 135.896 KM, rekonstrukcija i investiciono održavanje 509.749 KM i ostale nabvke 204.308 KM.

Ostale nabavke u iznosu od 204.308 KM je nabavka merkantilne pšenice iz sjetve 2011. godine, Direkcije robnih rezervi. Nabavka je realizovana u dva navrata, te su nakon provedenih otvorenih postupaka nabavke sklopljeni ugovori sa „Mpi mlin“ Ustikolina u vrijednosti od 99.802 KM, odnosno 104.506 KM. provedenom revizijom nisu uočene nepravilnosti.

Najviše je javnog novca uloženo u rekonstrukciju i investiciono održavanje prije svega školskih objekata 509.749 KM. Odabir najpovoljnijeg dobavljača provodi svaka školska ustanova za sebe, a one koje smo pregledali i imamo u našoj dokumentaciji pokazuju da je korišten u pravilu konkurentski postupak bez objave jer je se uglavnom odobreni iznosi za svaku školu kreću u okviru koji je propisan za konkurentski postupak. Međutim ovako decentraliziran sistem nabavki ne može obezbjediti najefikasniji način korištenja javnih sredstava s obzirom na svrhu i predmet javne nabavke kao i druge zahtjeve propisane članom 1. Zakona o javnim nabavkama radi čega rukovodne strukture trebaju razmotriti primjenu istog u odnosu na postojeći način rada.

Ilustracije radi navodimo primjer rekonstrukcije i investicionog održavanja OŠ „Ustikolina“ utrošeno je 62.884.KM od čega smo pregledali odabir najpovoljnijih dobavljača i sklopljene ugovore u vrijednosti od 44.940 KM. Za navedenu vrijednost sklopljena su tri ugovora: sa „GPD Drina“ d.d. Goražde na iznos od 27.104 KM za zamjenu podova ; sa „Goraždestan“ d.o.o ugovor na 5.953 KM, za rekonstrukciju poda; sa „Alu –Plastik“ OR Goražde na 11.883 KM za kupovinu i ugradnju stolarije. Postupak odabira isti je i kod STS „Hasib Hadžović“ u čiju rekonstrukciju i investiciono održavanje je utrošeno 76.740 KM, kao i kod JU „Husein ef. Đozo“ gdje je za istu namjenu utrošeno 46.310 KM.

Isti postupak se koristi i za nabavku namještaja za učionice i ako bi racionalnije bilo i omogućila veća kontrola potrošnje javnog novca da se nabavke roba i usluga provode sa jednog mjesta recimo resornog ministarstva pogotovo što se u praksi već vrši nabavka za sve budžetske korisnike kancelarijskog materijal, goriva, lož ulje, osiguranje imovine, lica i vozila, održavanje i servisiranje imovine i opreme.

Zbog svega naprijed uočenog kod odabira najpovoljnijih ponuđača i dodjeli ugovora preporučujemo ugovornom organu:

Da razmotri dosadašnji sistem decentralizirane nabavke za budžetske korisnike i odabere najefikasniji način korištenja javnih sredstava za takve nabavke u skladu sa Članom 1. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Osigurati da tenderska dokumentacija sadrži sve elemente u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH

4.7 Stalna sredstava

U finansijskim izvještajima objavljeno je da je nabavna vrijednost stalnih sredstava na dan izvještavanja 46.199.434 KM, otpisana vrijednost 9.352.057 KM i sadašnja vrijednost 36.847.377 KM.

Struktura i promjene na stalnim sredstvima tokom revidirane godine date u slijedećoj tabeli.

Opis	Zemljište	Građevine	Oprema	Ost. st. sredstva	Sr. obl. Prava	Sr. u pripremi	Sr. van upotrebe	UKUPNO
Nab. vrijednost								
01.01.2011.g	1.315.886	29.623.741	7.464.846	100.772	741.534	6.255.339	-	45.502.118
Povećanje tokom godine	187.711	282.223	284.809	204.308	8.190	30.535	29.727	1.027.503
Smanjenje tokom godine	-	-	230.092	70.368	-	-	29.727	330.187
Stanje 31.12.2011.	1.503.597	29.905.964	7.519.563	234.712	749.724	6.285.874	-	46.199.434
Amortizacija								
01.01.2011.g	-	3.400.784	5.446.743	7.803	794	-	-	8.856.124
Amortizacija tokom perioda	-	381.216	363.398	589	257	-	-	745.460
Isknjižavanje am. tokom perioda	-	-	249.475	52	-	-	-	249.527
Ukupna ispravka 31.12.2011.g	-	3.782.000	5.560.666	8.340	1.051	-	-	9.352.057
Nab.vrijednost 2010.g	1.315.886	29.623.741	7.464.846	100.772	741.534	6.255.339	-	45.502.118
Ispravka sa 2010.g	-	3.400.784	5.446.743	7.803	794	-	-	8.856.124

Neoptpisana vrijednost 2010.g	1.315.886	26.222.957	2.018.103	92.969	740.740	6.255.339	-	36.645.994
Nab.vrijednost 31.12.2011.g	1.503.597	29.905.964	7.519.563	234.712	749.724	6.285.874	-	46.199.434
Ispravka sa 2011.g	-	3.782.000	5.560.666	8.340	1.051	-	-	9.352.057
Neotp.31.12.2011.g	1.503.597	26.123.964	1.958.897	226.372	748.673	6.285.874	-	36.847.377

Provedenom revizijom primjenjenih postupaka od strane rukovodnih struktura koje su dužne obezbjediti zaštitu stalnih sredstava od mogućih gubitaka uvođenjem internih kontrolnih postupaka sa ciljem zaštite i očuvanja iste utvrdili smo da:

-nisu usvojene vlastite procedure o postupanjima uposlenih sa stalnim sredstvima kojima bi se uredilo postupanje sa imovinom, korištenjem i evidentiranjem. Propisivanjem procedura obezbedila bi se odgovornost uposlenih u postupanju sa imovinom, a rukovodne strukture bi impementacijom i nadzorom nad provođenjem istih smanjili rizik netačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima. U Elaboratu o popisu, Centralna popisna komisija je upravo ukazala na manjkavosti praćenja kretanja stalnih sredstava, njihovog evidentiranja i iskazivanja zbog nepostojanja pravila o postupanju i zaštiti.

-ne vode se evidencije propisane članom 61. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (Sl. novine FBiH br. 01/11). Naime, ovim Pravilnikom propisana je obaveza vođenje evdincije o stalnim sredstvima koja sadrži podatke o vremenu nabavke, dobavljaču, vrijednosti i ostalim bitnim elementima imovine. Vođenje ovih evidencija obezbjedilo bi rukovodnim strukturama razumnu sigurnost da se pravilno postupaju sa imovinom i iskazuje u finansijskim izvještajima. Za uspostavljanje evidencija i procedura odgovornost snose svi budžetski rukovodioci.

-revizorskim postupcima provjere obavljenog popisa utvrdili smo da popis nije obavljen u potpunosti na način koji bi pružio informacije o stvarnom stanju imovine. Neki od primjera su sredstava u pripremi 6.285.875 KM za koji iznos nema popisa ni objašnjena u šta su uložena navedena sredstva, iskazana vrijednost osnivačkih ulaganja 560.299 KM, te studije izvodljivosti 166.376 KM.

-knjigovodstveno nisu provedena knjižena razlika utvrđenih provedenim popisom. Prema Pravilniku i federalnim Računovodstvenim politikama ustanovljene razlike (predloženi opisi i isknjiženja) trebalo je sa izvještajnim periodom iskazati na odgovarajućim računima zbog čega objavljeni finansijski izvještaji ne prikazuju tačno stanje stalnih sredstava u upotrebi. Finansijska značajnost sredstava koja će biti rashodovana prema prema Zaključku Vlade od 02.03.2012. godine o usvajanju Elaborata o izvršenom popisu je po nabavnoj vrijednosti 828.775 KM, otpisane vrijednosti 295.090 KM i sadašnje vrijednosti 533.685 KM.

Zbog svega naprijed navedenog nismo imali pouzdanu osnovu da potvrdimo iskazanu vijednost stalne imovine u finansijskim izvještajima, jer stvarna vrijednost iste može značajno odsupati od knjigovodstvenog stanja.

Preporučujemo značajnije angažovanje rukovodnih struktura vezano za usvajanje, praćenje, nadzor i zaštitu stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju tačnog iskazivanja stalne imovine.

4.8 Finansijski rezultat

U revidiranoj godini ostvaren je **deficit** u iznosu od 2.024.528 KM jer su rashodi i izdaci veći od prihoda i primitaka. Veća potrošnja u odnosu na stvarne mogućnosti ukazuje da rukovodne strukture nisu u potpunosti poštovale propise kojima je predviđena obaveza uravnoteženje prihoda i primitaka odnosno rashoda i izdataka iz budžeta.

Prema članu 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, čije odredbe su dužni poštivati svi nivoi vlasti u FBiH, predviđeno je postupanje rukovodnih struktura u situacijama kada se smanjuju prihodi u odnosu na planirane kako ne bi došlo do veće potrošnje i iskazivanja deficita.

U objavljenim finansijskim izvještajima Budžeta za 2011. godinu prihodi i primici u odnosu na rashode i izdatke su:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2011. godinu	Ostvareno u 2010 godini	Ostvareno u 2011 godini	Index (5/3)
1	2	3		5	6
A-	Prihodi i primici i grantovi	42.787.178	40.437.651	38.439.008	89,8

Prihodi, primici i grantovi (1+2+3+)	42.787.178	40.437.651	38.439.008	89,8
1. Prihod i primici	33.718.445	29.624.648	30.346.195	90,0
2. Potpore-Tekući grantovi	9.068.733	10.813.003	8.092.813	89,2
3. Kapitalni primici	-	-	-	-
B Rashodi i izdaci i finansiranje (1+2+3+4)	42.777.578	38.291.774	40.463.536	94,6
1. Tekući rashodi	40.480.091	36.379.808	38.577.553	95,3
2. Kapitalni izdaci	1.850.702	1.068.809	1.443.370	78,0
3. Ostale otplate	-	372.000	-	-
4. Otplate primljenih zajmova i kredita	446.785	471.157	442.613	99,1
C-Višak prihoda nad rashodima (A-B)		2.145.877		
D. Višak rashoda nad prihodima (B-A)			2.024.528	

Ostvareni deficit tekuće godine knjigovodstveno je pokriven ranije iskazanim viškom prihoda nad rashodima i knjigovodstveno nema akumuliranog deficita odnosno nepokrivene potrošnje iz ranijih perioda.

Provedenom revizijom ne možemo prihvatiti iskazani deficit kao tačan jer smo ukazali na vjerovatni gubitak dijela knjigovodstveno iskazanih potraživanja.

4.9 Novčana sredstva

Iskazano stanje novčanih sredstava je kako slijedi:

R.br.	Opis	31. decembar 2011.godne	31. decembar 2011.godne	Index (3/4)
1	2	3	4	5
1.	Transakcijski račun	5.176.476	6.812.068	76,0
2.	Blagajna	8.897	6.496	136,9
3.	Deponovana sredstva	572.000	572.000	100,0
	Ukupno	5.757.373	7.390.564	77,9

Novčana sredstva na dan 31.12.2011. godine iznose 5.176.476 KM od čega su sredstva na ESCROW računu 144.216 KM, posebna sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 225.494 KM, sredstva Kantonalnog stambenog fonda 171.180 KM, sredstva Ministarstva obrazovanja 58.802 KM i sredstva za zaštitu okoliša 39.542 KM.

Deponovana sredstva su 572.000 KM od čega 200.000 KM po osnovu ugovora o deponovanju i plasmanu finansijskih sredstava kod Raiffeisen banke i ABS banke i ista su u funkciji kreditiranja stambenih potreba boračkih populacija, a 372.000 KM su deponovan kod NLB banke za kreditiranje privrednih subjekata.

4.10 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja u finansijskim izvještajima iskazana su u iznosu 375.141 KM a sastoje se od:

R.br.	Opis	31. decembar 2011.godne	31. decembar 2011.godne	Index (3/4)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za isporučene usluge	264.629	220.148	120,2
2.	Avansi	18.884	20.782	90,9
3.	Potraživanja od uposlenih	7.316	7.316	100,0
4.	Sumnjiva i sporna potraživanja	75.221	75.221	100,0
5.	Ostala potraživanja	9.091	17.783	51,1
	Ukupno	375.141	341.250	109,9

Provedenom revizijom je utvrđeno da se na poziciji sumnjiva potraživanja od 2007.godine iskazuje isto stanje od 75.221 KM, dok su potraživanja od uposlenih 7.316 KM evidentirana po izvršenom popisu 2009.godine. Treba voditi računa da se u okviru kratkoročnih potraživanja vode potraživanja koja trebaju biti naplaćena u roku do godinu dana. Ne možemo potvrditi da su u cilju naplate kratkoročnih potraživanja poduzete sve adekvatne mjere.

Potrebno je poduzeti aktivnosti koje su zakonskim propisima stavljene na raspolaganje u cilju naplate potraživanja

Ugovor o preuzimanju na korištenje kotlovnice JU „Centar za kulturu“ između JU „Centar za kulturu“ i Direkcije robnih rezervi zaključen je 12.07.2011. godine, na koji je Vlada dala saglasnost. Navedenim ugovorom JU „Centar za kulturu“ ustupa na korištenje Direkciji robnih rezervi kotlovnice na lož ulje, na period od pet (5) godina sa mogućnošću produženja. Predmetna kotlovnica se ustupa bez naknade uz obavezu Direkcije robnih rezervi da se iz postojeće kotlovnice vrši besplatno zagrijavanje prostora neophodnih za rad i funkcionisanje Centra za kulturu. Direkcija robnih rezervi preuzimanjem kotlovnice preuzima i obavezu održavanja, servisiranja i otklanjanja svih kvarova na prostorijama kotlovnice i obavezu obezbjeđenja lož ulja, te permanentno i redovno zagrijavanje u periodu grijne sezone budžetskih korisnika, OŠ „Fahrudin Fahro Baščelija“, MSŠ „Enver Pozderović“, JP RTV BPK Goražde i JU „Centar za kulturu“. S druge strane, Centar za kulturu ovim ugovorom je preuzeo obavezu omogućavanja Direkciji za robne rezerve predmetne kotlovnice i predaju tehničke dokumentacije, te omogućavanje Direkciji za robne rezerve da izvrši racionalizaciju grijanja.

Sporazum o uređivanju međusobnih potraživanja između Direkcije robnih rezervi i Vlade BPK Goražde s jedne i JU „Centar za kulturu“ i Općine Goražde, s druge strane, zaključen je 29.07.2010. godine. Vlada Kantona je usvojila Sporazum Zaključkom od 12.07.2010. godine. Predmet Sporazuma je izmirenje dugova JU „Centar za kulturu“ za period 2002-2010 godina u iznosu od 130.049 KM. Navedenim Sporazumom je dogovoreno da će Centar za kulturu dug izmiriti u šestomjesečnim ratama u iznosu od 21.674 KM, počev od 30.06.2010. godine pa zaključno sa 30.12.2012. godine. Sporazumom je, takođe dogovoreno da će garant za izvršenje obaveze Centra za kulturu biti Općina Goražde kao njen osnivač. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je Centar za kulturu izmirio dug u iznosu od 43.350 KM (dvije rate), a da dospjele, a neizmirene obaveze po Sporazumu od 27.01.2012. godine iznose 55.350 KM. Direkcija robnih rezervi je u više navrata opominjala Centar za kulturu da izvrši namirenje duga, te uputila Zahtjev za sanaciju duga Općini Goražde. Takođe, predmet je u februaru 2012.godine dostavljen Kantonalnom pravobranilaštvu uz dostavu relevantne dokumentacije.

Kontinuirano poduzimati mjere radi naplate potraživanja, a posebno u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja.

Potrebno je da se preispita osnovanost za donošenje odluke kojom je Direkcija robnih rezervi zadužena za nabavku energenata za zagrijavanje (lož ulje) i da se blagovremeno zaključuju ugovori kojima se reguliše isporuka toplotne energije.

Potrebno je da Vlada Kantona nastavi poduzete aktivnosti u cilju naplate potraživanja od JU „Centar za kulturu“.

Na poziciji **kratkoročni plasmani** kao i ranijih godina iskazuje se isti iznos potraživanja nastalih davanjem kratkoročnih pozajmica pravnim licima sa područja Kantona.

	Opis	31.decembar 2011.godine	31.decembar 2010.godine	Index (3/4)
1	2	3	4	5
1.	Kreditni dati pravnim licima	175.980	175.980	100,0
2.	Kreditni dati fizičkim licima	960	960	100,0
	Ukupno	176.940	176.940	100,0

Od ukupnih plasmana u iznosu 176.940 KM koji se odnose na potraživanja po osnovu datih pozajmica Robnoj kući „Oman“ Goražde, Ramović d.o.o. Goražde i Goral-komerc najveći dio (100.000 KM) se odnosi na pozajmicu za Robnu kuću „Goraždanka“ Oman d.d. Goražde. Prema prezentiranoj dokumentaciji, od 2003.godine poduzimaju se aktivnosti naplate potraživanja. U cilju naplate istih i tokom tokom 2011. i 2012. godine, poduzimane su određene aktivnosti, ali naplata još uvijek nije izvršena.

Potrebno je utvrditi odgovornost za neblagovremeno poduzimanje adekvatnih mjera u cilju naplate potraživanja.

4.11 Obaveze i razgraničenja

U finansijskim izvještajima objavljeno je da su obaveze i razgraničenja u ukupnom iznosu kako je prikazano slijedećom tabelom :

R.br.	Opis	31.decembar 2011.godine	31.decembar 2010.godine	Index (3/4)
1	2	3	4	5
1.	Obaveze prema dobavljačima	1.759.788	1.528.346	115,1

2.	Ostale tekuće obaveze	17.821	14.847	120,0
3.	Obaveze prema zaposlenim	1.581.931	1.447.921	109,2
4.	Fin.obr.odnosi sa drugim	210.000	210.000	100,0
5.	Kratkoročna razgraničenja	220.248	144.693	152,2
A	Ukupno kratkoročne obaveze (1-5)	3.789.788	3.345.807	113,3
1.	Dugoročni krediti i zajmovi	2.586.040	3.196.250	81,0
2.	Dugoročna razgraničenja	572.000	572.000	100,0
B	Ukupno dugoročne obaveze(1-2)	3.158.040	3.768.250	83,8
	Ukupno obaveze (A+B)	6.947.828	7.114.057	97,7

Provedenom revizijom tačnosti i pravilnosti iskazanih obaveza utvrđeno je da nisu iskazane dugoročne obaveze u iznosu 8.700.000 KM što se odnosi na primljena novčana sredstva po osnovu ugovora sklopljenog 19.10.2009. godine po kreditnom aranžmanu sa MMF kao ni dospjeli iznos kamata. Saglasnost za kreditno zaduženje odobrila je Skupština Kantona 2009. godine kojom je odobreno zaduženje u iznosu većem od dozvoljenog na što je ukazano i našim porethodnim Izvještajem. Naime, Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH članom 7. stav 2. Zakona propisano je „Kantoni se mogu dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme dugoročnog zaduženja iznos servisiranja duga za ukupan unutrašnji i vanjski dug i garancije koje dopjevaju u svakoj narednoj godini, uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdate garancije kantona, **ne prelaze 10% prihoda** ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini i u okvirima ukupnih ograničenja“

Prema dokumentaciji kojom raspoložemo i obavljenim razgovorima sa rukovodnim licima vidljivo je da je u procesu odobravanja i korištenja sredstava MMF-a bilo usaglašavanja sa rukovodnim strukturama Federalne vlasti u smislu karaktera sredstava MMF-a, odnosno da li se radi o grantu ili kreditnom zaduženju od čega bi ovisilo i knjigovodstveno iskazivanje primljenih sredstava.

Nema odgovarajuće dokumentacije od Federalnog nivoa vlasti da se doznačena sredstva MMF-a mogu tretirati kao grant i na taj način knjigovodstveno evidentirati. Prezentirana dokumentaciona osnova (ugovor o kreditu i dokaz o primljenim sredstvima) su osnov za knjigovodstveno iskazivanje kreditnog zaduženja bez obzira na nastojanja rukovodnih struktura Kantona da se navedena sredstva tretiraju kao grant zbog čega preporučujemo:

da se primljena kreditna sredstva u iznosu 8.700.000 KM iskažu kao dugoročne obaveze za kredite kako je propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor (Sl.novine FBiH, br. 09/11) koje su prihvaćene kao vlastite sa ciljem iskazivanjem stvarnog stanja zaduženja.

5. KOMENTAR

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, uz dopis broj 06-14-2265-1/12 od 23.05.2012. godine donijelo je očitovanje na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona za 2011. godinu i dokumentaciju za dodatna pojašnjenja. Međutim, dodatna dokumentacija ne daje nove dokaze koji bi utjecali na izmjenu uočenih nepravilnosti. Ujedno, dana 24.05.2012. godine na njihovo traženje održan je sastanak na temu pojašnjenja naših stavova iznesenih u Nacrtu izvještaja u odnosu na objavljene finansijske izvještaje koji su bili predmet revizije. U dostavljenom očitovanju komentarisani su revizorski nalazi više sa aspekta iznošenja mišljenja, a ne dokumentacije koja bi dokazivala suprotno u odnosu na naše nalaze.

Komentar na datu kvalifikaciju vezano za deficit nije osnovan jer se radi o podacima koji su objavljeni u konsolidovanim finansijskim izvještajima klijenta i predati ovlaštenoj organizaciji kao i Uredu za reviziju. Dakle, klijent osporava podatke koje je sam objavio, a naše mišljenje se odnosi na poštivanje odredaba Zakona o budžetima FBiH kojim je propisano da ukupni prihodi i primici moraju da pokrivaju ukupne rashode i izdatke. Za poštivanje navedene zakonske odredbe takođe je propisano i postupanje rukovodnih struktura kako ne bi došlo do veće potrošnje javnog novca u odnosu na raspoloživa sredstva.

I dalje ostajemo kod naše preporuke da se primljena kreditna sredstva po Stand-by aranžmanu iz 2009. godine u iznosu 8.700.000 KM iskažu kao dugoročne obaveze u poslovnim knjigama. Jasno smo dali preporuku o iskazivanju primljenih sredstava te se iz našeg obrazloženja ne mogu izvoditi zaključci kako je navedeno u očitovanju.

Naglašavamo da smo kod izražavanja mišljenja cijenili sve okolnosti koje se odnose na proces odobravanja i prijema sredstava i činjenicu da je o svemu informirana zakonodavna i izvršna vlast Kantona i Federacije.

Komentar na tačku 4.5.1.-bruto plaće i naknade troškova uposlenih u tekstu smo iznijeli podatke dobivene tokom provođenja revizije koji su i komentarisani u Izvještaju. U dostavljenom komentaru navode se podaci koji su različiti u odnosu na one koji su nam dati u pismenoj formi tokom provođenja revizije, a po zakonskim propisima koje se odnose na reviziju, klijent je dužan davati tačne podatke tokom provođenja revizije. Pitanje različitih podataka klijent treba raspraviti unutar odgovarajućeg nadležnog organizacionog dijela s tim da su navedeni podaci imali samo informativni karakter vezano za primanja poslanika u Skupštini Kantona.

Revizorski tim je razmotrio ostale primjedbe i obrazloženja i one koje je smatrao opravdanim i za koje je dostavljena relevantna dokumentacija inkorporirane su u Konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2011.godinu.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Vođa tima:

Mujesira Cocalić, dipl.oec.

Član tima:

Almira Lepara, dipl.iur.